

виждане за глупостта, лудостта и заплахата, която излъчва безсмъртният човек. Стиховете за затвора, мрака и звездите са несметна и умопомрачителна проява на вече коментирания Вапцаров инфантилизъм, готов да предизвика срыв в патетика, мелодрама и кич и в мига на пределно поетическо възмогане. Ала в тях може да се разчете и нещо друго: абсолютната самота на героя се потвърждава в естетически проваленото, но философски необходимо паническо персонифициране на затвора, мрака, звездите.

Финалът на творбата е пределна реализация на вътрешната разцепеност на наратива между словото на аза и това на говорителя. Азът е този, който издевателства над жената в нейната спонтанна реакция на потрес, съпреживяване, а и съчувствие. Без да пропуска самооблащението поради въздействената сила на собственото си слово, този аз заема позата на сардонично пренебрежение: *Какъв ти тук ужас?! – Той пеел човека. – Това е прекрасно, нали?*

Наистина е прекрасно, но по причини, които едва ли са известни на въпросния аз, ала за които неговият говорител има по-ясна идея. Защото стихотворението именно по силата на слелия се с песента пред и отвъд смъртта човек постига своята визия за безсмъртието като модус на умирането. Себенадмогването на дивия бик, вътрешното просветляване, намерило израз в *Да тръгнем ли, казал, добре*, и в песента, която пее до и сякаш отвъд мига на смъртта, е фантастична реализация на точно този висок философски възглед за човека. Именно от тази позиция развиването на ляво критично съзнание и на воля за преустройство добива философска обосновка и плътност, далеч надхвърлящи комунистическото революционно решение. Съзнанието, че *лошо светът е устроен* и че *може, по-иначе може*, носи в себе си една именно лява критична нагласа, която наистина не става по-плътна и осезаема от формули като „животът ще дойде по-хубав от песен, по-хубав от пролетен ден“. Но в тази мнима визия за бъдещето следва да дочуем характерния вапцаровски култ към живота, който винаги се оказва повече както от изкуството, от песента, така и от природата, от пролетния ден.

Защото животът е алфата и омегата на Вапцаровата философия. Животът, превърнат в събитие, включило в състава на своя субект единичния човек, надарен с вярънност и упорство по отношение на истината за възможната лична революция на човека в посока към безсмъртието. Животът не е важен сам по себе си, а именно като дар, позволяващ преживяването му като събитие, като революционна промяна в дефинитивните за човешкото сфери на субектно-събитийна реализация. Именно от тази перспектива може да се види, че революцията у Вапцаров е нещо доста по-сложно и в